

Department of Older Persons
Ministry of Social Development and Human Security

โครงการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุสู่ประชาคมอาเซียน
Moving Forward on Tasks with Respect to Older Persons in ASEAN Community

EXECUTIVE SUMMARY

โครงการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุสู่ประชาคมอาเซียน

REPORT OF THE REGIONAL WORKSHOP

“**ASEAN+3**: ARE WE READY FOR OUR AGEING SOCIETY ? ”

College of Population Studies,
Chulalongkorn University

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
โครงการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุสู่ประชาคมอาเซียน

รายงานสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคว่าด้วยเรื่อง
“**ASEAN+3**: Are We Ready for
Our Ageing Society? ”

จัดทำโดย
วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กันยายน 2558

โครงการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ
เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

รายงานสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคว่าด้วยเรื่อง
“**ASEAN+3**: Are We Ready for
Our Ageing Society? ”

จัดทำโดย
วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กันยายน 2558

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ในปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประเด็นประชากรผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามในแต่ละประเทศมีการจัดเตรียมการหรือขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อกำหนดนโยบายของชาติเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ไม่ว่าจะเป็นมาตรการด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม การเตรียมการด้านกฎหมาย แผนยุทธศาสตร์เพื่อรองรับความท้าทายด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพที่มาพร้อมการสูงวัยของประชากร

แม้ว่าระดับของการเตรียมการเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม จุดแข็งสำคัญของประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มประเทศอาเซียน ประเด็นเรื่องผู้สูงอายุถูกบรรจุในนโยบายระดับชาติ และมีการจัดการขององค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ รายได้ และความต้องการทางสังคม ในบางประเทศมีนโยบายสาธารณะเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เช่น ความมั่นคงทางรายได้ การประกันสุขภาพ และการดูแลผู้สูงอายุ ในบางประเทศมีการดูแลผู้สูงอายุอย่างไม่เป็นทางการ ขยายตัวจากครอบครัวและชุมชน ไปถึงสมาคมผู้สูงอายุ และหน่วยงานภาคเอกชน ขณะเดียวกันการพัฒนาของประเทศในกลุ่มอาเซียนต้องเผชิญกับความท้าทายทุกรูปแบบ และการจัดเตรียมนโยบายทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณที่มีจำกัด การขาดแคลนทรัพยากรบุคคล การขาดแคลนการรวบรวมข้อมูลระดับชาติเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้สูงอายุ ความผิดพลาดในการประสานงานระหว่างกระทรวงกับหน่วยงานภาครัฐ และการขาดแผนยุทธศาสตร์ หรือการประเมินและติดตามผล

ภายใต้วิสัยทัศน์ของประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. 2025 ซึ่งเน้นความสำคัญของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุและประชากรกลุ่มเปราะบางภายในประเทศสมาชิก

การสูงวัยทางประชากรเป็นองค์ประกอบสำคัญของอาเซียนในการสร้างประชาคมบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน และการให้ประโยชน์กับประชาชนทุกคนในประเทศสมาชิก

ประเด็นหลักที่ถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อเตรียมตัวสำหรับสังคมสูงวัยของประเทศสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย

1) การคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อเพิ่มความอยู่ดีมีสุขของประชาชนตลอดช่วงชีวิต และใช้การคุ้มครองทางสังคมเป็นเครื่องมือสำหรับลงทุนเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ อีกทั้งการคุ้มครองทางสังคมยังเป็นมาตรการเพื่อสร้างสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน แต่ละประเทศควรที่จะประกันความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงความครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจภาคไม่เป็นทางการ และสร้างความครอบคลุมอย่างมีคุณภาพ

2) การส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ

ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศควรร่างนโยบายคุ้มครองผู้สูงอายุจากการถูกละเลย การกระทำรุนแรง การใช้กำลัง การขูดรีด และการเลือกปฏิบัติ

3) การสร้างความแข็งแกร่งให้ครอบครัวและชุมชน

ประเด็นนี้มีความสำคัญ เนื่องด้วยครอบครัวเป็นหน่วยทางสังคมขั้นพื้นฐานในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ การเข้าสู่สมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงเป็นเมือง และ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัวแล้วแต่จะส่งผลต่อศักยภาพของครอบครัวในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ

ภายใต้กรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียน แนวทางความร่วมมือในอนาคตของกลุ่มประเทศอาเซียนควรได้รับการผลักดันดังนี้ ประชาคมอาเซียนควรสร้างเป้าหมายร่วมกัน และมีกลไกในการร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประชากรสูงอายุ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภูมิภาค ประเทศในกลุ่มอาเซียนควรจัดตั้งแผนงานของภูมิภาคเพื่อทำการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้สูงอายุ และการตอบสนองนโยบายที่เกิดขึ้นในประเทศ เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในแต่ละประเทศ และควรมีการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

นอกจากนั้นแล้ว แต่ละประเทศในอาเซียนควรที่จะได้เรียนรู้ประสบการณ์จากกลุ่มประเทศบวกสาม อันประกอบด้วย ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนั้นกลุ่มประเทศอาเซียนบวกสามควรสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นสำคัญ อันได้แก่ การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ระบบความมั่นคงทางรายได้เพื่อให้ครอบคลุมความเป็นอยู่ตลอดชีวิต ระบบการดูแลสุขภาพพระยาวัย การส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์เพื่อสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุ และนโยบายครอบครัวเพื่อสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุและเด็ก

EXECUTIVE SUMMARY

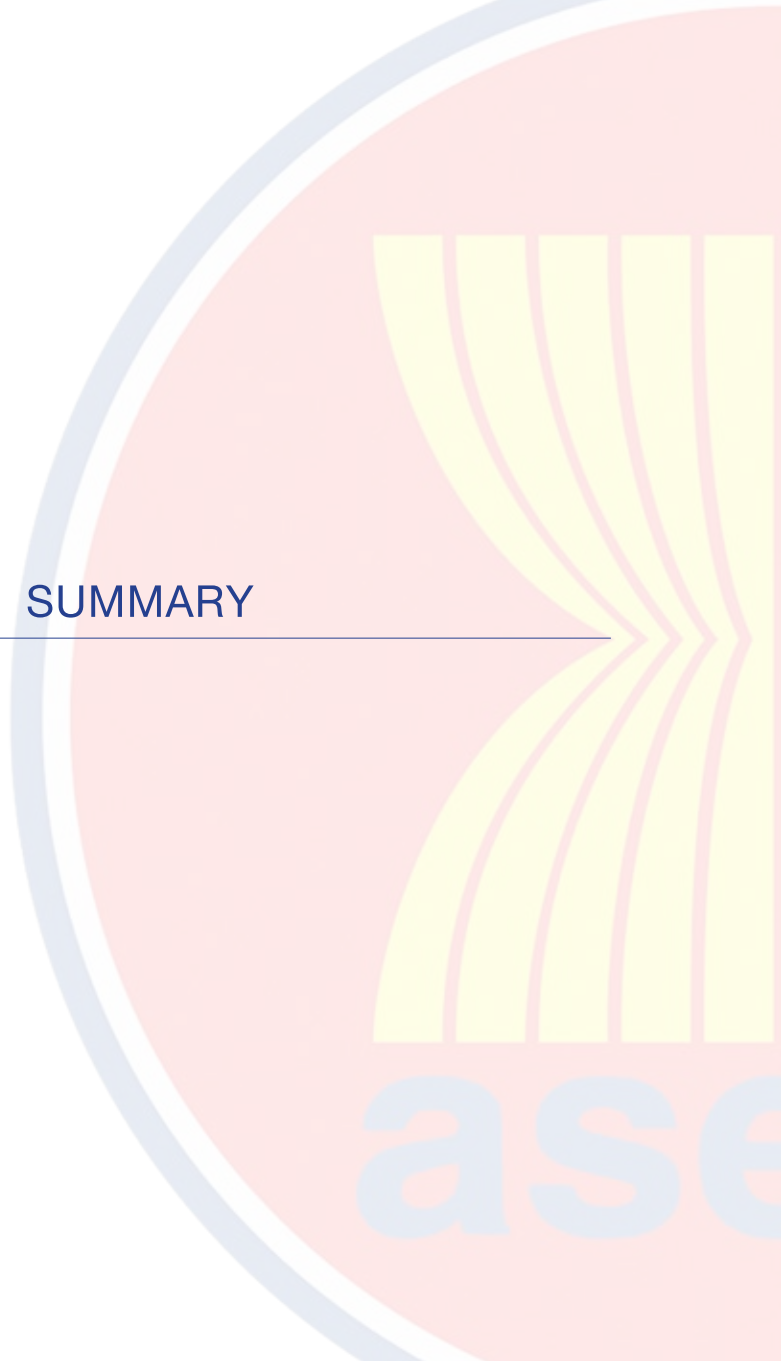
Moving Forward on Tasks with Respect to Older Persons
in ASEAN Community

REPORT OF THE REGIONAL WORKSHOP “**ASEAN+3**: Are We Ready for Our Ageing Society? ”

College of Population Studies,
Chulalongkorn University
September 2015

EXECUTIVE SUMMARY

Currently, ASEAN countries are experiencing different trajectories of population ageing. Each country has, however, prepared or is in the process of preparing national policy responses on ageing society, including health, economic and social support measures, legal infrastructure and strategic plans to address social, economic and health security challenges that accompany population ageing.

Among ASEAN countries, the level of preparedness towards challenges of ageing society in each country is different. Nevertheless, the main strength of most ASEAN countries lies in the national policies for older persons and governmental organizations, which are responsible for older persons' health, income and social needs. In some countries, public policies for enhancing older persons' quality of life, such as income security, health security and elderly care, have been equipped. In some countries, informal support for older adults has extended beyond families and communities to include older citizens' clubs, and private sector organizations. Despite these advances, ASEAN countries' continue to face challenges regarding the formulation and implementation of social policies for older persons. These include but are not limited to budget and human resource shortages, lack of national level data collection on the situation of the older population, coordination failures among ministries and

governmental departments, lack of strategic plans or systematic policy evaluations and monitoring system.

Fortunately, population ageing is a critical element of ASEAN's efforts to create an inclusive ASEAN Community that engages and benefits all of its members under the ASEAN Community's Vision for 2025, which focuses on addressing the needs of older persons and other vulnerable groups in ASEAN countries.

Three priority areas were identified for ASEAN countries to assess their level of preparedness for population ageing :

1) Social Protection for Older Adults

The overarching goal is to enhance the well-being of individuals across their life course and to adopt the approach of social protection as an investment rather than an expense. Social protection is a fundamental human right and countries should ensure equal access to coverage (particularly those in the informal sector), and quality of coverage.

2) Promotion and Protection of the Rights of Older Persons

Herein, all members' states should draft policies to protect older adults from neglect, abuse, violence, exploitation and discrimination.

3) Strengthening Family and Communities

Family, as the basic unit of society, is the primary source of support for older persons. Modernization, urbanization, and changes in family structure pose threats to the ability of families to support their older members in a comprehensive way.

Under the framework of ASEAN Community, the direction of ASEAN's future cooperation should be as follows. In order to enhance older persons' quality of life in this region, the ASEAN community should have common goals and international cooperation mechanisms regarding population ageing. ASEAN should set a regional platform for mutual exchange of knowledge about the situation of population ageing and the concomitant policy responses of each country in order to improve the quality of life of older persons in individual countries. In addition, international exchanges involving academicians, technicians and human resources on population ageing and the quality of life should be implemented.

However, the experiences on ageing society of the plus three countries, namely, Japan, the Republic of Korea and the People's Republic of China, are valuable for ASEAN's future cooperation on older persons' tasks. Thus, individual countries may learn experiences

from plus three countries, Japan, the Republic of Korea and the People's Republic of China. In addition, ASEAN+3 should construct international cooperation on older persons' task as well, especially on common issues, for example, legal infrastructure on older persons, income security system that supports individuals across the life course, long term care system, human resources empowerment for supporting elderly care, and family policies that are support individual caregiving of older and younger cohorts.